

00185/1970

248

N O T A

În toamna anului 1970 numitul HORVATH PAUL a polarizat în jurul lui mai mulți intelectuali de naționalitate maghiară din orașul Bistrița, în special cadre didactice și a constituit o echipă de teatru de limbă maghiară sub conducerea sa.

Sus-numitul a pus în scenă piesa "INVATA-TOAREA" de BRODY SANDOR, scrisă în anul 1908 și apărută în Editura Tineretului în anul 1958. Din conținutul acestei piese de teatru nu se evidențiază laturi instructiv educa-tive pentru zilele noastre.

Direct și indirect conținutul piesei tre-zește în concepția elementelor naționaliste șovine ideea menținerii spiritului naționalist maghiar, idei iredentis-te și face chiar apologia supremației religiei catolice.

Reținem doar câteva replici pentru eviden-țierea celor de mai sus.

FLORA, dă o replică în care afirmă că:
"Ea trăiește pe acest pământ frumos și negru, pământ maghiar. Tot ea afirmă "eu sînt o bună catolică. Aș fi nebună dacă nu aș fi așa. Pentru că este cea mai frumoasă religie".

Se deduce din conținutul piesei că acțiu-nea se petrece într-o localitate din R.S.F. Jugoslavia, lo-calitate care în timpul cînd s-a petrecut acțiunea piesei a aparținut Ungariei, iar legat de acest fapt, un alt per-sonaj al piesei (JUDICATORUL) afirmă "aici unde naționali-tățile, în special sîrbii cei puternici și bogați ne în-conjoară pe noi, eu trebuie să am grijă de aceea ca supre-mația maghiară, să zic așa, s-o consolidez.

În ultimă instanță "INVATAFOAREA", respec-tiv FLORA se hotărăște să se mute, și-și îndreaptă atenția spre Ardeal, într-o comună de unde se trage și ea.

Piesa a fost jucată în mai multe locali-tăți din județ cu populație de naționalitate maghiară. În localitatea Uriu, după servirea echipei de teatru cu băutu-

249
ră și mîncare s-a cîntat cîntece populare, iar președintele Consiliului popular comunal, "APUSAN IOAN, a recitat poezia "TALPRA MAGYAR" de PETOFI SANDOR (Sus maghiarula).

Replicile de mai sus, precum și altele din conținutul piesei au făcut obiectul unor discuții chiar în rîndul cetățenilor de naționalitate maghiară care își puneau întrebarea cum de numitul HORVATH PALL a avut curajul să pună în scenă o piesă cu un astfel de conținut.

În preajma unui spectacol ce urma să fie dat în orașul Beclean, profesorul KOVACI VARGA i-a propus numitului HORVATH PALL să scrie un articol la ziarul "ECOUL" despre piesa și echipa de teatru în limba maghiară, la care propunere a răspuns "eu la ăștia nu scriu".

.